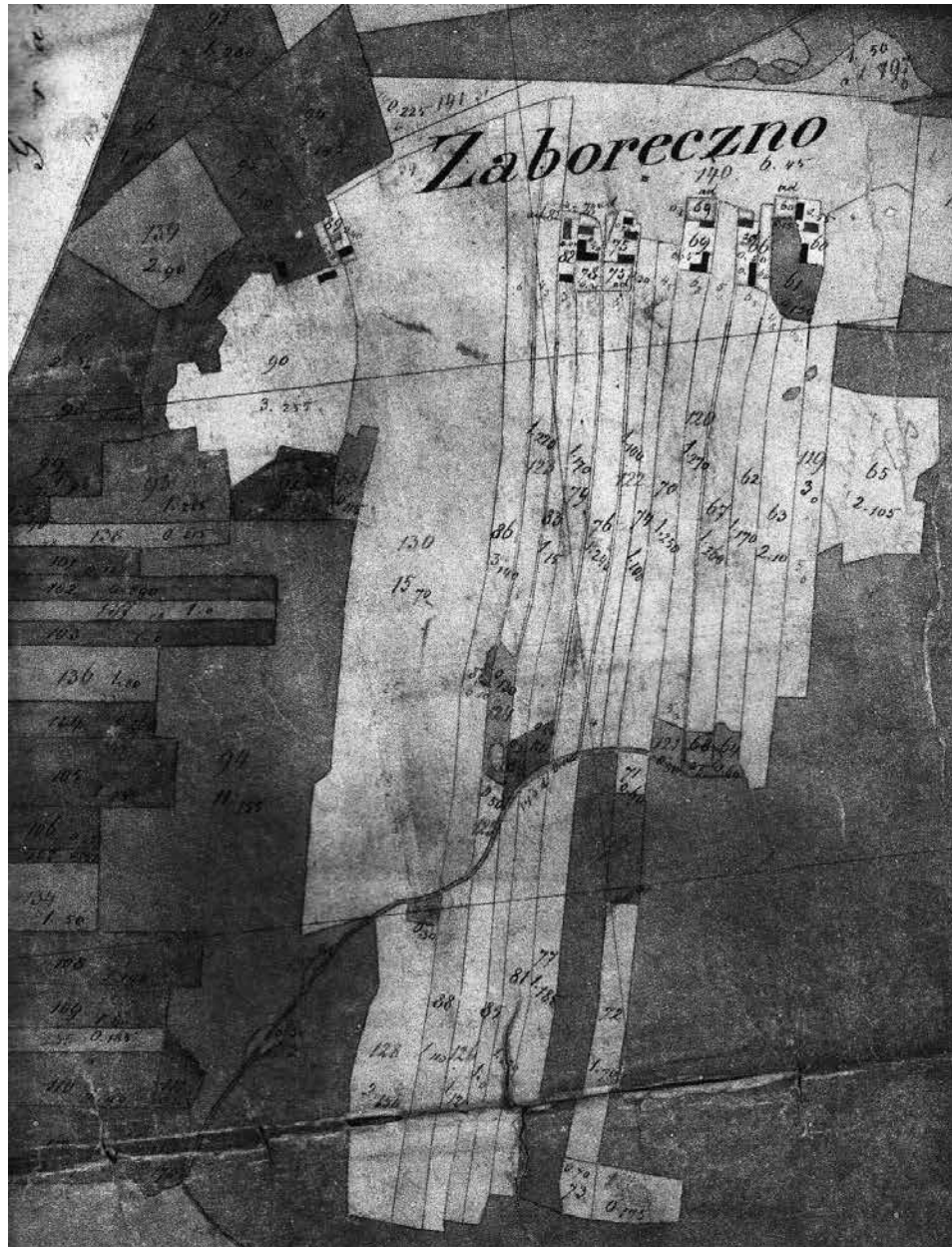

Ryc. 139. Zaboreczno na fragmencie mapy uwłaszczeniowej dóbr Niemirówek z 1866 roku, ze zb. J. Głogowskiej.

drewnianą), która w 1845 roku otrzymała patent propinacyjny⁵⁰². Była to wtedy niewielka wieś, o czym świadczy fakt, że w wyniku uwłaszczenia w 1864 roku zaledwie 7 chłopów uzyskało na własność 93 morgi i 120 prętów ziemi⁵⁰³. Pozostała po uwłaszczeniu ziemia Głogowskich systematycznie sprzedawali. Od 1867 roku osada Zaboreczno weszła w skład gminy Krynice⁵⁰⁴.

⁵⁰² DzUGL, nr 24/1845 r., s. 394.

⁵⁰³ APZ, Akta hipoteki dóbr Niemirówek B i Zaboreczno.

⁵⁰⁴ SGKP, wypisy, s. 478.

Pod koniec XIX i na początku XX wieku nastąpił znaczny rozwój wsi. Obrazuje to spis z 1921 roku, kiedy zanotowano tutaj 54 domy (1 niezamieszkały) oraz 329 mieszkańców, w tym 11 Ukraińców i 17 Żydów, natomiast w folwarku były 2 domy i 16 mieszkańców, w tym 12 Żydów⁵⁰⁵. Wkrótce folwark został częściowo rozparcelowany, a pozostałą część kupił Jakub Berencwajg, który w 1929 roku posiadał tutaj 87 hektarów⁵⁰⁶.

⁵⁰⁵ Skorowidz..., t. IV, s. 106.

⁵⁰⁶ T. Epstejn. S. Górczyński, Spis ziemian Rzeczpo-

Ryc. 140. Onufry i Michalina z Gintowtów Głogowscy z dziećmi, fot. ze zb. J. Głogowskiej.

Zapewne już w 1916 roku powstała we wsi szkoła polska, poświadczona w wykazie placówek oświatowych z 1917 roku⁵⁰⁷. W tej szkole w latach 1918-1919 uczyła Maria Stetkiewicz⁵⁰⁸, w latach 1926-1930 Natalia Mazurek, a następnie Petronela Dzieduszkowa (1930-1938), Jadwiga Łozówna (1938-1940), a w latach 1939-1942 Natalia Deiponowa. W okresie międzywojennym zajęcia szkolne odbywały się w mieszkaniach prywatnych. Tuż przed II wojną światową na salę lekcyjną wynajmowano pomieszczenie u Buczaka⁵⁰⁹. Po II wojnie światowej szkołę otwarto w Kolonii Zaboreczno [Partyzantów], gdzie uczęszczały dzieci z Zaboreczna. Szkoła jednak oficjalnie nosiła nazwę Szkoły Podstawowej w Zaborecznie.

spolitej Polskiej w roku 1930. Województwo lubelskie i łwowskie, Warszawa 1990, s. 1.

⁵⁰⁷ M. Szelewicz, Historia Szkoły Podstawowej w Polanach w latach 1916-1935, maszynopis w posiadaniu autorki.

⁵⁰⁸ APZ, Akta Inspektoratu Szkolnego Zamość 1916-1950.

⁵⁰⁹ Informacja ustna Grzegorza Sachajko.

Z powodu dramatycznych wydarzeń II wojny światowej miejscowość stała się znana w Polsce, ale faktycznie owa bitwa partyzantska miała miejsce na terenie Kol. Zaboreczno. W 1941 roku Piotr Pasieczny zorganizował we wsi placówkę BCH i został jej komendantem. Potem dowodził II plutonem IV kompanii BCH.

Pod koniec 1942 roku Paulina Czuwara „Marta” zorganizowała we wsi mały szpitalik polowy, który po bitwie 1 lutego 1943 roku został przeniesiony do Róży, gdzie spotkał go tragiczny los.

W czasie II wojny światowej życie straciło 30 mieszkańców wsi (okoliczności śmierci jednej z nich nie są znane)⁵¹⁰. Ośmiu z nich aresztowali Niemcy i wywieźli w 1942 roku do Oświęcimia, gdzie ponieśli śmierć. Trzech zginęło w szeregach partyzanckich BCH, dwóch jako żołnierze WP, 18 osób aresztowanych w czerwcu 1944 roku, zostało wywiezionych do Zamojskiej Rotundy i tam rozstrzelanych.

⁵¹⁰ B. Mielniczek, Tomaszowskie morze krwi, Tomaszów Lubelski [b.r.w.], s. 129-130.